

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep.
0030 OSLO

Postmottak@hod.dep.no

Deres ref.:

Vår ref.:
2010/789 /008

Saksbehandler/dir.tlf.:
Ann Elisabeth Rødvei, 75 51 29 32

Sted/dato:
Bodø, 16.09.2010

Høringsnotat om pliktmessig avhold for helsepersonell - forslag om lovendring og forskrift

Det vises til høringsbrev av 15.06.2010 fra Helse- og omsorgsdepartementet.

Helse Nord RHF deler departementets bekymring over det voksende antall tilsynssaker der rusmiddelmisbruk har vært utgangspunktet for sakene, samt antallet tilbakekalte autorisasjoner som følge av rusmiddelmisbruk. Departementets vurdering av behovet for å iverksette tiltak utover forbudet i helsepersonellovens § 8, tiltres.

Helse Nord RHF har invitert foretakene i regionen til å komme med sine innspill. Mottatte innspill vedlegges.

Høringsnotatet

Helsepersonelloven § 8 gir departementet hjemmel til å gi forskrift om å kunne pålegge helsepersonell å avgi utåndingsprøve, blodprøve eller annen prøve ved mistanke om inntak av alkohol eller andre rusmidler i arbeidstiden, samt bestemmelser om forbud mot inntak av rusmidler i et nærmere bestemt tidsrom før tjenestetiden begynner.

Helsepersonelloven § 8 foreslås nå endret for å utvide forskriftshjemmelen til også å omfatte bestemmelser som kan pålegge helsepersonell å avgi prøver ved mistanke om inntak av alkohol eller andre rusmidler i forkant av at tjenestetiden begynner, samt at det skal være mulig å fremstille for blodprøvetaking ved politiets hjelp, for det tilfelle helsepersonellet nekter å avgi prøve.

Helse Nord RHF's merknader til høringsnotatet og utkast til forskrift om pliktmessig avhold for helsepersonell

1. Pålegg om prøvetaking

Prinsippet om at arbeidsgiver og tilsynsetat skal kunne pålegge prøvetaking for å få konstatert eller avkreftet en oppstått mistanke om ruspåvirkning i tjeneste, tiltres.

2. Forslag om innføring av 8-timersregel

Det avgjørende må som departementet påpeker, være at helsepersonell ikke skal være påvirket av rusmiddel i det tidsrommet de yter helsehjelp/i tjenestetiden. Som et alternativ til departementets forslag pekes på at formålet også kan ivaretas ved å etablere et generelt forbud i helsepersonelloven § 8, 1. ledd, mot å være påvirket i tjenestetiden. Dette vil forenkle lovteksten, herunder teksten i forskriftshjemmelen, paragrafens 3. ledd.

Forskriftens definisjon av tjenestetid samt prinsippene i forskriftsforslaget §§ 3 og 4 tiltres.

3. Adgang til å be om politiets bistand til fremstilling av personell som ikke frivillig vil etterkomme et pålegg om prøvetaking.

Forholdsmessighetsprinsippet tilsier at tiltak som iverksettes for å ivareta en beskyttelsesverdig interesse ikke skal gå lengre enn nødvendig for å ivareta formålet. Særlig må inngripen i den personlige integritet ikke gå ut over det som er strengt nødvendig for å ivareta den beskyttede interesse. Bruk av tvang som ledd i en aktuell straffeforfølgning vil normalt anses som forholdsmessig.

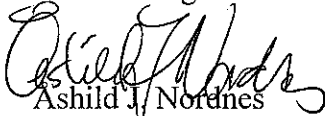
Departementets forslag om anledning til fremstilling ved hjelp av politi ved prøvenekt er dels begrunnet i bekymring for pasientsikkerheten og dels i hensynet til å kunne bidra med oppfølging og hjelp til rusavvenning. Bruk av tvang for å kunne bidra med oppfølging og hjelp til rusavvenning overfor helsepersonell er etter vårt syn ikke forenlig med forholdsmessighetsprinsippet slik det er lagt til grunn i norsk rett, og dette hensynet kan derfor ikke tjene som begrunnelse for bruk av tvang.

Pasientsikkerheten ivaretas etter vårt syn gjennom forsvarlig tjenesteytelse, og valg av virkemidler må balanseres mot dette formål. Som et mindre inngripende tiltak enn tvang, kan nektelse av prøvetaking tenkes likestilt med positiv prøve, noe som vil gi arbeidsgiver grunnlag for å iverksette de tiltak som er påkrevd for å sikre forsvarlig tjeneste.

4. Kravet til mistanke

Pålegg om å avgi prøve kan oppleves som inngripende, mistenkeliggjørende og stigmatiserende, og bør være forbeholdt tilfelle hvor det foreligger skjellig grunn til mistanke, dvs sannsynlighetsovervekt for at påvirkning er tilstede. Krav om at mistanken må ha støtte i ytre, konstaterbare forhold vil bidra til å skape et mer solid grunnlag både for pålegget om prøvetaking og i forhold til etterfølgende vurdering av oppfølging/sanksjoner.

Med vennlig hilsen

Ashild J. Nordnes
organisasjonsdirektør

Kopi til:
Lars
Vorland
Irene Skiri